

ARTISTES OUTSIDERS

Les capacitats múltiples de l'Art

El món de l'Art és un dels grans universos on tots els matisos humans, i ara també transhumans, hi caben. L'Art ha estat des de sempre un ampli territori per encaixar-hi peces que no haguessin estat acceptades per altres realitats però per resiliència, disrupció i paciència han acabat dins el nostre imaginari col·lectiu. Aquesta resistència íntima que té el subjecte que treballa i viu amb l'Art ajuda a generar un món transdisciplinari, de debat perpetuo, on la paraula normalitat esdevé indiferent; queda lluny, doncs, el substantiu que vol estigmatitzar. I l'Art té una dimensió social que fa de la cultura un valor de primer nivell. Perquè més sovint que menys, l'Art i la Cultura són inclusius, cohesionen la societat i la qüestionen, fan d'ascensor social i, al capdavall, ens defineixen com a persones i com a col·lectivitat. I tot això gràcies a una herència de segles, especialment del darrer segle vint, dura i dramàtica, que ens ha ensenyat que en la diversitat hi apareixen els universals, allò que ens pot definir com a condició humana i que ens uneix -o hauria de fer-ho- com a espècie, malgrat la nostra predisposició a la barbàrie. Com deia Walter Benjamin: "No hi ha cap document de la cultura que no ho sigui al mateix temps de la barbàrie". La frase no té res a veure amb els avatars històrics de l'holocaust. Té a veure amb això que segueix: cada vegada que s'instal·la un fet de cultura en una societat, n'hi ha una pila que passen inconsiderats, i en això consisteix l'acte de barbàrie. Esperem que la diversitat i les capacitats múltiples siguin el fet perenne.

El projecte que tenim entre les mans segueix aquests viaransys profunds, de dimensió social palesa, reveladors, ignots de les Arts i de la Cultura i, així mateix, aposta per nous conceptes com creixement creatiu o capacitats múltiples. També treure altre cop a la palestra corrents artístics com la dels artistes outsiders, que es van posar de manifest el segle passat per recuperar una classe de revolucions estètiques i conceptuals fora dels circuits canònics. De fet, el terme anglès outsider art (art des de la perifèria) va ser encunyat pel crític d'art Roger Cardinal el 1972 traslladant a l'anglès el concepte d'Art Brut concebut per l'artista francès Jean Dubuffet per a descriure l'art creat fora dels límits de la cultura oficial. Però aquí no només parlem d'outsiders, parlem de molt més. I, per descomptat, aquesta iniciativa serveix per posar en crisi termes com discapacitat, ja que tothom té capacitats d'una o d'altra mena. I això només ho il·luminen actius, persones i centres de referència com l'artista amb síndrome de down Judith Scott o la tasca de la Creative Growth Art Center de Nova York, el Museu d'Art Outsider d'Amsterdam o el col·lectiu Debajo el sombrero de Madrid. Fars del coneixement emocional i intel·lectual que ajuden a tirar endavant aquesta exposició que suma els esforços d'arreu de Catalunya.

Així doncs, gràcies a la unió d'empreses socials i culturals que fa temps recerquen en aquesta línia com la Fundació Estany, la Fundació Estímia i la Casa de Carlota amb el suport de la Fundació Lluís Coromina, la Fundació DKV-Integràlia, Focus Engelhorn i bonart cultural i, ara també, amb la complicitat de la Fundació Fran Daurel - Fundació Perramon s'exhibeix un sintètic però dens recull d'obres representatives d'artistes "outsiders" de casa nostra. Un bon fer que ha estat gràcies a tot un conjunt de directius/ves i educadors/es entregats que han cregut en l'Art com a catalitzador d'aquest potencial que ara es fa gros i il·lusiona. Una empenta impossible sense el guionatge/cocreació dels artistes Jaime Súnico, Hellen Baanders i Inge Nouws que ens demostren que no hi ha límits i que la cooperació en Art té efectes multiplicadors. Ara ja només resta gaudir d'una exposició que cada cop resta més lluny de la perifèria i que s'exhibeix en la seva més extrema contundència, amb subtilitat i poesia en forma de collage o escultura expressionista, altres cops com a pintura futurista o instal·lació de la millor herència conceptual.

Ricard Planas
Crític d'art i curador de l'exposició

Fundació Perramon de Ventalló
Carrer del Pou 11, Ventalló
Alt Empordà

Horari:
Del 7 d'agost a l'11 de setembre
De dilluns a diumenge d'11 h a 20 h

Entrada gratuïta